

ПРОЕКТ!

**ДО
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

ДОКЛАД

от

Томислав Дончев, заместник министър-председател

и

**Екатерина Захариева, заместник министър-председател по правосъдната реформа
и министър на външните работи**

ОТНОСНО: *Проект на Постановление на Министерския съвет за приемане на Кодекс за поведение на служителите в държавната администрация*

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖО И ГОСПОДИН ЗАМЕСТНИК
МИНИСТЪР- ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

На основание чл. 35, ал. 1 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, внасяме за разглеждане от Министерския съвет проект на Постановление на Министерския съвет за приемане на Кодекс за поведение на служителите в държавната администрация.

Първият общ етичен кодекс за поведение на служителите в държавната администрация е въведен в българското законодателство на основание чл. 28 от

Закона за държавния служител през 2004 г. с Постановление на Министерския съвет № 126 от 11 юни 2004 г. (обн. ДВ, бр. 53 от 23.06.2004 г.). Кодексът не е бил изменян или допълван от приемането му до настоящия момент. Същевременно, обществената обстановка и очакванията на гражданите към администрацията са претърпели сериозно развитие в последното десетилетие и изискуемите стандарти на поведение на служителите в държавната администрация са силно завишени в сравнение с момента на приемане на действащия кодекс.

Проектът на нов Кодекс за поведение на служителите в държавната администрацията е разработен в изпълнение на:

- ✓ Стратегическа цел 3 от Стратегията за развитие на държавната администрация 2014 – 2020 г.: Открито и отговорно поведение, подцел 3.3. „Засилване на отговорността на ръководителите и служителите и спазване на етични стандарти“; Мярка 3.3. от Пътната карта за изпълнение на Стратегията за развитие на държавната администрация 2014 – 2020 г. – Актуализиране на Кодекса за поведение на служителите в държавната администрация с оглед прецизиране на мерките за противодействие на корупцията и злоупотреба със служебно положение;
- ✓ Приоритет 5 от Националната стратегия за превенция и противодействие на корупцията в Република България 2015-2020 г.: Освобождаване на гражданите от „дребната“ корупция.

Предложеният Кодекс ще регулира поведението на всички служители в държавната администрация независимо от правоотношение, по което са наети, служебното или трудовото, на основание чл. 28, ал. 2 от ЗДСл. и чл. 107а, ал. 21 от Кодекса на труда.

Разширява се каталогът на принципите за поведение на служителите в държавната администрация, като с цел улесняване на тълкуването и прилагането на акта, на всеки принцип е дадена легална дефиниция. Дейността на служителите в администрацията следва да се основава на принципи за поведение, като законност, лоялност, добросъвестност, безпристрастност, равнопоставеност, отговорност, политически неутралитет, почтеност, конфиденциалност, публичност и прозрачност, колегиалност и учтивост.

Във взаимоотношенията с гражданите, с юридическите лица и с други организации, освен осъществяване на дейността при спазване на принципите за поведение, служителите са длъжни да се произнасят в законоустановените срокове по исканията на гражданите и организациите и да им предоставят цялата необходима информация с оглед защитата на техните права и интереси, като им показват, че са на тяхно разположение и им отделят необходимото време; да информират гражданите относно възможностите за обжалване в случаи на допуснати от администрацията нарушения или отказ за извършване на административна услуга; да опазват и да не разкриват извън установения ред информация, представляваща лични данни или търговска тайна на лицата, станали им известни при или по повод изпълнение на служебните задължения. При осъществяването на административно обслужване служителите са задължени да спазват всички принципи и задължителни стандарти за качество на административното обслужване, уредени в закон и в Наредбата за административното обслужване.

Служителите следва да имат професионално поведение при изпълнение на службата си. Те подпомагат органа на държавна власт с необходимия професионализъм и безпристрастност при разработването и провеждането на държавната политика, поддържат актуални знанията си и повишават уменията си, необходими за ефективното изпълнение на служебните задължения, изпълняват задълженията си честно и безпристрастно, като не допускат личните политически пристрастия да им влияят. Същевременно служителите не са длъжни да изпълнят незаконосъобразни заповеди, съдържащи очевидни за тях правонарушения, да изпълнят нареждане, което засяга техни права, правата на техните съпрузи или лицата, с които се намират във фактическо съжителство, роднини по права линия, по съребрена линия до четвърта степен включително и по сватовство до втора степен включително. В тези случаи те незабавно уведомяват органа/ръководителя, от когото са получили нареждането.

В главата относно професионалното поведение са уредени и въпросите за открито и честно представяне пред ръководителите на проблемите, появили се в процеса на работа, докладване за пропуски и нарушения, слабости, които могат да създадат предпоставки за нередности, измами, корупция; опазване на имущество

и информация, спазване на установеното работно време за изпълнение на възложени задачи.

В съответствие с действащите нормативни актове, уреждащи мерките за противодействие на корупцията и конфликт на интереси в Глава четвърта са разписани правила за антикорупционно поведение. Служителите в държавната администрация не допускат поведение, което ги въвлича в корупция и противодействат на такива прояви и на други неправомерни действия в държавната администрация; не могат да допускат зависимости, да искат и да приемат подаръци, услуги, пари, облаги или други ползи, които могат да повлияят на изпълнението на служебните им задължения, да приемат облага или обещание за облага, за да упражнят влияние при вземане на решение от други длъжностни лица във връзка с изпълнение на служебните им задължения или да посредничат за получаване от друго на облага. Служителите са длъжни да докладват на ръководителите си за станали им известни данни за корупция или за конфликт на интереси в администрацията, в която работят.

Служителите в държавната администрация не могат да извършват дейност в частен интерес, която е в нарушение на глава осма от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество и глава трета от Наредбата за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите и за установяване конфликт на интереси.

В изпълнение на новия принцип за колегиалност и учтивост се предвижда задължение за служителите да не допускат поведение, което може да бъде окачествено като тормоз от психически, физически, сексуален и всякакъв друг характер, както и да не допускат каквато и да е форма на дискриминация, както по отношение на гражданите, така и спрямо колегите си. Предвижда се също така, когато противоречията между служители не могат да бъдат разрешени от самите тях, те да търсят съдействието на ръководителите си. Служителите на ръководни длъжности в администрацията са длъжни да предприемат необходимото за преодоляване на конфликтите, за които са били уведомени, и/или за премахване на условията за тяхното поддържане. За целта могат да бъдат ангажирани други служители от същата администрация, в случай че са преминали обучения за управление и/или решаване на конфликти.

Въвеждат се и допълнителни задължения за служителите на ръководни длъжности, които трябва да проявяват отговорност към подчинените си, като подпомагат изпълнението на служебните им задължения и професионалното им развитие и да се отнасят към тях с уважение и при зачитане на личното им достойнство. Същевременно се забранява допускането на дискриминация или привилегироване от страна на ръководителите при назначаване, преместване или кариерно израстване на подчинените им служители.

С цел ефективното приложение на подзаконовия акт, се въвежда защита за служителите, които са докладвали за установено от тях нарушение на кодекса, както и механизми, гарантиращи неговото спазване – обучения и разяснителни кампании по приложението му.

При неспазване нормите на поведение на кодекса служителите в държавната администрация носят дисциплинарна отговорност съгласно Закона за държавния служител и Кодекса на труда.

Предвижда се кодексът да се прилага и за администрацията на другите органи на държавна власт и за администрацията на органите на местното самоуправление, доколкото не е установено друго в специален закон или указ на президента.

Посочените промени са многобройни и важни, поради което и на основание чл. 11, ал. 1 от Закона за нормативните актове се предлага приемането на изцяло нов Кодекс за поведение на служителите в държавната администрация.

С предлагания проект на акт не се въвеждат разпоредби от правото на Европейския съюз, поради което не е приложена справка за съответствие с правото на Европейския съюз.

Предложеният проект на акт на Министерския съвет не води до извършване на допълнителни разходи, трансфери и други плащания.

Предложеният проект на акт на Министерския съвет не води до въздействие върху държавния бюджет.

**УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖО И ГОСПОДИН ЗАМЕСТНИК
МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛИ,
УВАЖАЕМИ ГОСПОЖИ И ГОСПОДА МИНИСТРИ,**

Във връзка с гореизложеното, на основание чл. 8, ал. 2 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, предлагаме Министерският съвет да приеме проекта на Постановление за приемане на Кодекс за поведение на служителите в държавната администрация.

С уважение,

**Томислав Дончев
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ**

**Екатерина Захариева
ЗАМЕСТНИК МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ
ПО ПРАВОСЪДНАТА РЕФОРМА
И МИНИСТЪР НА ВЪНШНИТЕ РАБОТИ**

Съгласували:

Стефан Илиев – и.д. началник на политическия кабинет на заместник министър-председателя

Петя Тянкова, началник на политическия кабинет на заместник министър-председателя по правосъдната реформа и министър на правосъдието

Мария Томова – ръководител на Главния инспекторат на Министерския съвет

Красимир Божанов – директор на Дирекция „Модернизация на администрацията“